

Akuttmedisinforskriften – hva er status?

■ JAN MAGNE LINNSUND • Avd. for allmennhelsetjenester, Helsedirektoratet

Ny akuttmedisinforskrift som trådte i kraft i mai 2015 omtaler tiltak som skal heve kompetansen i legevakt. Både legevaksleger og annet helsepersonell som samarbeider med lege i vakt, skal ifølge forskriften ha gjennomført kurs i akuttmedisin og i volds- og overgrepshåndtering. Hvor langt har arbeidet med kursutvikling kommet?

Helsedirektoratet har stipulert at om lag 8000 personer skal gjennom disse kursene. For å få gjennomført dette på en forsvarlig måte, er det besluttet en overgangsperiode på fem år før forskriftens krav skal være oppfylt – det vil si innen 1. mai 2020.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å gjennomføre prosjektet med utvikling av kurstilbudet og er godt i gang. I mai 2016 sendte direktoratet et brev til kommunene med informasjon om de kurstilbud innenfor akuttmedisin og volds- og overgrepshåndtering for legevaktspersonell som er på trappene. Rammepånet for kursene er utarbeidet av Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) – som også har laget et nytt nettbasert kurs med teori som er tenkt å tas på forhånd før selve oppmøtekurset.

Ni kurstilbydere – behov for flere

Rammepånet og nødvendig kravspesifikasjon for kurset i akuttmedisin ble lagt ut på anbud 22. april på Doffin – den nasjonale databasen for kunngjøring av offentlige anskaffelser – for å sikre at alle interesserte leverandører kunne delta. Ved søknadsfristens utløp 31. mai hadde totalt ni tilbydere meldt sin interesse. Helsedirektoratet har i løpet av sommeren vært i dialog med tilbyderne og godkjent dem som kursarrangører – og de er i gang med planlegging og

tilrettelegging av kurs med tanke på oppstart i høst.

Tilbyderne er:

- ❶ Etat for helsetjenester, Bergen kommune
- ❷ Bardu kommune
- ❸ Helseetaten, Oslo kommune
- ❹ Nordland legeförening
- ❺ St. Olavs hospital
- ❻ Akershus universitetssykehus
- ❼ RS Sjøredningsskolen
- ❽ Stiftelsen SAFER, Stavanger
- ❾ Akuttundervisning AS.

Det er fortsatt behov for flere tilbydere for å få dekket det store kursbehovet fram til mai 2020. Men det vil da ikke være nødvendig å gå ut via Doffin-basen og direktoratet har allerede fått flere henvendelser fra mulige kurstilbydere. Det samme regelverk vil selvsagt gjelde også for disse hva angår godkjenning. Det er spesielt viktig at det er en god geografisk spredning av kursene – og dette vil veie tungt ved evt. nye godkjenninger av kursarrangører.

Herved oppfordres lesere av *Utposten* som har en rolle innenfor sin lokale legevakt om å ta kontakt med Helsedirektoratet for å sjekke ut mulighet til å kunne bli lokal kursarrangør. Det ligger allerede viktig informasjon ute på tilbyderens nettsider om akuttmedisinkursene og Helsedirektoratet vil også legge ut slik informasjon på sine nettsider.

Kurset i akuttmedisin er beregnet til å være på totalt tre kursdager med en dag teori og to dager med vekt på praktisk trening. Teorikurset skal fortrinnsvis tas før det praktiske kurset.

Det teoretiske kurset kan gjennomføres som nettkurs (e-læring). Nklm har ferdig utviklet et slikt nettkurs som ble presentert på legevaktkonferansen i Narvik i begynnelsen av september. Nklm har søkt spesialitetskomiteen i allmennmedisin om at kurset godkjennes med seks timer. Kursdeltakerne må dokumentere kunnskapen gjennom bestått teoretisk kursprøve før det praktiske kurset. Det praktiske akuttmedisinkurset for leger og annet legevaktspersonell skal ha et omfang på minst 15

undervisningstimer à 45 minutter (to kursdager), slik at det tilfredsstiller rammen for emnekurs i akuttmedisin for spesialiteten i allmennmedisin. Det vil innebære at nettkurset + oppmøtekurset til sammen vil gi 21 tellende kurstimer.

Det er ennå ikke avklart hvilken status det obligatoriske kurset i akuttmedisin for spesialiteten i allmennmedisin skal ha opp mot det nye akuttmedisinkurset, men direktoratet ser for seg at disse kursene vil være likeverdige. Denne avklaringen mellom direktorat og legeförening må være på plass innen utgangen av 2017. Det passer også godt da den nye spesialitetsordningen for leger har beregnet oppstart høsten 2017. En av konsekvensene av det vil være at turnuslegeordningen slik den er i dag, oppheves. I del 1 av spesialitetsutdanningen er det lagt inn krav om kurs i akuttmedisin og det må avklares om det nye akuttmedisinkurset for legevakt også kan dekke dette behovet.

Tilskuddsordning

Helse- og omsorgsdepartementet har besluttet å gi kompensasjon for utgifter til det omtalte kurs i akuttmedisin og kurs i volds- og overgrepshåndtering. Kompensasjonen består i dekning av kursavgift for alle fastleger, vikarleger og annet helsepersonell ved legevakter samt reise/opp hold for kommunalt ansatte fastleger og annet helsepersonell.

Tilskuddsordningen for disse kursene ble godkjent av Helse- og omsorgsdepartementet og lagt ut på Helsedirektoratets nettsider under «Tilskudd – Oppfølging av akuttmedisinforskriften» 13. september (1).

Presisering av tilskuddsutmålingen

- ❶ Kurs i akuttmedisin for leger og annet helsepersonell i legevakt: kr. 5000 i kursavgift pr. deltaker dekkes. For fast ansatte fastleger og annet helsepersonell i legevakt dekkes også kr. 4000 i reise/opp holdsutgifter pr. deltaker.
- ❷ Kurs i volds- og overgrepshåndtering for

og de nye kurskravene

Akuttmedisinsk trening utenfor sykehus, her fra en BEST-øvelse i Alta.

FOTO: MAGNUS HJORTDAHL

leger og annet helsepersonell (inkludert turnusleger) i legevakt: kr. 250 i kursavgift pr. deltaker dekkes. Her er det også for selvstendig næringsdrivende fastleger og vikarleger lagt inn kr. 4000 i lønns- eller praksiskompensasjon pr. deltaker etter samme tenkning for kompensasjon som for det obligatoriske kurset i nødnett. Kurset i volds- og overgrepshåndtering utarbeides også av Nklm og vil snart være ferdigstilt.

③ Merutgifter til bakvakt der vaktlegen ikke oppfyller kompetansekravene som stilles i akuttmedisinforskriften, begrenset oppad til kr 2000 pr. vakt.

④ Lønnsdifferanse mellom operatører som har avsluttet arbeidsforholdet og den nyansatte operatøren som tilsettes i henhold til kravet i akuttmedisinforskriften § 13: Differansen dekkes med inntil kr. 5000 pr. måned pr. stilling.

Det er bevilget inntil 75 mill. kroner over en fem-årsperiode for å få gjennomført kursene. Tilskudsreglene sier at det er kommunene som får dette tilskuddet på linje med annen statlig tilskuddsforvaltning. Pengene bevilges årlig til direktoratet og forventes brukt av kommunene i løpet av det året som bevilgningen skjer. På grunn av sen offentliggjøring i 2016 er det lagt til rette for at tilskuddsmidler som det søkes om i år, kan overføres til 2017.

Kommunene bes søke om midler

Direktoratet ber derfor kommunene om å gjøre opp en snarlig status og foreta en regning av hvilke utgifter som påløper for hver enkelt kommune ut fra tilskuddsutmålingen ovenfor – og sende søknad til Helsedirektoratet så snart som mulig. Seneste frist for utbetaling av tilskuddet er 15. november 2016. Det er nylig sendt ut brev til alle kommunene om dette og her håper Helsedirektoratet at kommunene kjenner sin besøkelsestid og ikke nøler med å sende inn søknad om tildeling av tilskuddsmidler.

Fastleger er vant til å søke om refusjon av kursutgifter til utdanningsfond II når kurset

er fullført. Når det gjelder kursene i akuttmedisin og volds- og overgrepshåndtering, må søknaden fra fastlegene om refusjon av kursavgift gå til kommunen hvor fastlegen har sin hjemmel. Øvrige utgifter til kursene må for fastlegene dekkes via Legeforeningens fond II.

Antall kurs det vil være mulig å søke på vil være forholdsvis begrenset i 2016, men direktoratet ønsker at den økonomiske rammen for kommunene skal være på plass allerede nå.

Samtidig med ansvaret for gjennomføringen av kursene i akuttmedisin og volds- og

overgrepshåndtering, har Helsedirektoratet fått i oppdrag å følge med på kompetanseutviklingen i kommunene og i hvilken grad bestemmelsene i akuttmedisinforskriften etterlevs. Dette arbeidet startes i høst og det vil bli tatt kontakt med alle kommuner for å innhente opplysninger om kompetanse- og personellutviklingen i legevaktjenesten.

REFERANSE

1. Oppfølging av akuttmedisinforskriften: <https://helsedirektoratet.no/tilskudd/oppfolging-av-akuttmedisinforskriften>.

■ JAN.MAGNE.LINNSUND@HELSEDIR.NO